

Time : 2:30 Hrs.

Marks : 75

Instructions :

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A 1) Fill in the blanks .

(4)

- a) communication has legal validity .
- b) The marginal listening and reading act as a barriers
- c) is spreading one sided information.
- d) Persuasion is the basic of communication.

2) State whether True or False .

(3)

- a) Feedback is the message that is nor received from the receiver of the message.
- b) Effective sender completes the communication cycle.
- c) Face to face communication is the verbal communication.

3) Write short notes. (Any two)

(8)

- a) Indian readership survey
- b) Persuasion
- c) Public opinion
- d) The crowd

OR**B) Discuss the electronic age & communication.**

(15)

OR**C) Explain the terms crowd, mass group and the audience.**

(15)

Q.2 A) How does cinema impact on Indian society ? (15)

OR

B) Illustrate the scope of television as a medium in India. (15)

OR

C) Write a critical note on the radio as an educational, awareness and information medium in India (15)

Q.3 A) how powerful is the press? What role does it play in politics and in the life of society ? (15)

OR

B) What are the functions of the editor in newspaper making? (15)

OR

C) Write short notes. (Any Three) (15)

a) Impact of radio and T.V. on newspaper

b) Newspaper agencies

c) Newspaper circulation

d) Freedom of the press.

Q.4 A) Trace a brief history of radio in India. (15)

OR

B) Write a critical note on Prasarbharti bill. (15)

Q.5 Write short Notes. (Any two) (15)

a) Vividh Bharati

b) Talks and interviews on radio

c) Educational programmes on radio

d) Radio advertising.

सुचना :

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२. उजव्या बाजुस दिलेले अंक गुण दर्शवितात .

प्र.१ अ १) रिकाम्या जागा भरा .

(४)

१. संज्ञापन कायदेशीर बंधनकारक आहे .
२. किरकोळ ऐकणे व वाचणे हे अडथळे आहेत .
३. मनपरिवर्तन हा संज्ञापनाचा मुलभूत आहे .
४. म्हणजे एकाच बाजुने माहितीचा प्रसार करणे .

२) चूक की बरोबर ते लिहा .

(३)

१. प्रतिसाद हा संदेशप्रक्रियेतील घेणाऱ्याकडून मिळालेला नसतो
२. परिणामकारक पाठविणारा संज्ञापन चक्र पूर्ण करतो .
३. समोरासमोरील संज्ञापन हे शाब्दिक संज्ञापन असते .

३) टिपा लिहा . (कोणत्याही दोन)

(८)

१. भारतीय वाचक सर्वे
२. मनपरिवर्तन
३. लोक जनमत
४. गर्दी

किंवा

ब) विद्युतीकरण युग आणि संज्ञापन स्पष्ट करा .

(१५)

किंवा

क) गर्दी, लोक, समुह व प्रेक्षक हया संज्ञा स्पष्ट करा .

(१५)

प्र. २ अ) चित्रपट भारतीय समाजावर कसा परिणाम करतात ते लिहा. (१५)

किंवा

ब) दूरदर्शनची माध्यम म्हणून व्याप्ती उदाहरणासहित स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

क) नभोवाणी हे शैक्षणिक जाणिव करणारे आणि माहिती देणारे महत्वाचे माध्यम आहे यावर समीक्षक टिप्पणी लिहा. (१५)

प्र. ३ अ) पत्रकारीता किती शक्तीशाली आहे ? पत्रकारितेची राजकारण व सामाजिक जिवनातील भूमिका स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

ब) वर्तमानपत्र तयार करण्यातील संपादकाची भूमिका काय ते स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

क) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१५)

१. वर्तमानपत्रावरील नभोवाणी व दूरदर्शनचा परिणाम
२. वर्तमानपत्राला माहिती पुरविणाऱ्या संस्था
३. वितरण विभाग
४. मुद्राणालयाचे स्वातंत्र्य

प्र. ४ अ) भारतातील नभोवाणी इतिहासावर भर द्या. (१५)

किंवा

ब) प्रसारभारती कायदा मसुद्यावर समीक्षक टिप्पणी करा. (१५)

प्र. ५ टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१५)

१. विविध भारती
२. नभोवाणीवरील संवाद व मुलाखत कार्यक्रम
३. नभोवाणीवरील शैक्षणिक कार्यक्रम
४. नभोवाणीवरील जाहिरात